PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2016/541,

annettu 15 päivänä helmikuuta 2016,

Kreikalle esitettävästä vaatimuksesta toteuttaa liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi tarpeellisina pidettäviä alijäämää pienentäviä toimenpiteitä (2015/1410) ([1])

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 9 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 126 artiklassa määrätään, että jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkisen talouden alijäämiä, ja vahvistetaan tätä tarkoitusta varten liiallisia alijäämiä koskeva menettely. Vakaus- ja kasvusopimus, jonka korjaavalla osiolla pannaan täytäntöön liiallisia alijäämiä koskeva menettely, tarjoaa kehyksen, jolla tuetaan julkisen talouden rahoitusaseman ripeään tervehdyttämiseen tähtääviä ja talouden tilanteen huomioon ottavia hallitusten politiikkoja.

(2) Neuvosto päätti 27 päivänä huhtikuuta 2009 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 104 artiklan 6 kohdan mukaisesti, että Kreikassa oli liiallinen alijäämä.

(3) Neuvosto hyväksyi SEUT 126 artiklan 9 kohdan ja 136 artiklan nojalla 10 päivänä toukokuuta 2010 päätöksen 2010/320/EU ([2]), joka osoitettiin Kreikalle julkisen talouden valvonnan lujittamiseksi ja syventämiseksi ja jolla vaadittiin Kreikkaa toteuttamaan alijäämää pienentäviä toimenpiteitä, joita pidettiin tarpeellisina liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi viimeistään vuonna 2014. Neuvosto asetti vuoden 2014 määräajaksi, johon mennessä liiallisen alijäämän tilanne oli korjattava, ja määritteli julkisen talouden vuotuiset alijäämätavoitteet.

(4) Neuvoston päätöstä 2010/320/EU muutettiin tämän jälkeen huomattavasti useita kertoja. Koska siihen oli tarkoitus tehdä uusia muutoksia, se laadittiin selkeyden vuoksi uudelleen 12 päivänä heinäkuuta 2011 neuvoston päätöksellä 2011/734/EU ([3]). Tätä päätöstä muutettiin huomattavasti useita kertoja 8 päivän heinäkuuta 2011 ja joulukuun 2012 välisenä aikana ([4]).

(5) Kreikan rahoitustilanteen erittäin jyrkkä heikkeneminen on johtanut siihen, että euroalueen jäsenvaltiot ovat päättäneet antaa Kreikalle Kansainvälisen valuuttarahaston monenkeskistä apua täydentävää, vakautta lisäävää tukea koko euroalueen rahoitusvakauden varmistamiseksi. Euroalueen jäsenvaltioiden Kreikalle myöntämä tuki annettiin maaliskuun 2010 ja kesäkuun 2015 välisenä aikana sekä kahdenvälisen Kreikan lainajärjestelyn muodossa että Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) myönnetyn lainan muodossa. Lainanantajien tukeen oli liitetty kattavia politiikkaehtoja, joihin kuului myös se, että Kreikka noudattaa neuvoston päätöstä 2011/734/EU ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia.

(6) Kreikka pyysi 8 päivänä heinäkuuta 2015 rahoitustukea Euroopan vakautusmekanismilta (EVM) kolmivuotisen lainan muodossa, ja 12 päivänä heinäkuuta 2015 saavutettiin periaatteellinen yhteisymmärrys

([1]) Tämä säädös on alun perin hyväksytty vain englannin kielellä, ja se on julkaistu virallisessa lehdessä EUVL L 219, 20.8.2015, s. 8.
([2]) EUVL L 145, 11.6.2010, s. 6.
([3]) EUVL L 296, 15.11.2011, s. 38.
([4]) Neuvoston päätös 2011/791/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011 (EUVL L 320, 3.12.2011, s. 28), neuvoston päätös 2012/211/EU, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2012 (EUVL L 113, 25.4.2012, s. 8), ja neuvoston päätös 2013/6/EU, annettu 4 päivänä joulukuuta 2012 (EUVL L 4, 9.1.2013, s. 40).

enintään 86 000 miljoonan euron lainan myöntämisestä Kreikalle. EVM:n hallintoneuvosto antoi EVM-sopimuksen 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti 17 päivänä heinäkuuta komissiolle tehtäväksi neuvotella yhdessä Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa yhteisymmärryspöytäkirja, jossa määrätään politiikkaehdot vuodet 2015–2018 kattavalle rahoitustukijärjestelylle.

(7) Rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta 21 päivänä toukokuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013 ([1]) ja erityisesti sen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion, joka pyytää rahoitustukea EVM:ltä, on laadittava makrotalouden sopeutusohjelma, jäljempänä 'ohjelma', neuvoston hyväksyttäväksi. Tällaisella ohjelmalla olisi varmistettava sellaisten uudistusten hyväksyminen, joita tarvitaan julkisen talouden kestävyyden ja sääntely-ympäristön parantamiseksi.

(8) Kreikan laatima ohjelma hyväksyttiin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2016/544 ([2]).

(9) Asetuksen (EU) N:o 472/2013 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään lisäksi, että jos kyseisen asetuksen 7 artiklan mukaisen makrotalouden sopeutusohjelman kohteena oleva jäsenvaltio on myös SEUT 126 artiklan 9 kohdan mukaisesti annetun, liiallisen alijäämän korjaamista koskevan päätöksen kohteena, sen makrotalouden sopeutusohjelmaan sisältyvät vuotuiset julkisen talouden tavoitteet sisällytetään liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 ([3]) 5 artiklan 1 kohdan mukaiseen vaatimusta koskevaan päätökseen; lisäksi myös sellaiset makrotalouden sopeutusohjelmaan sisältyvät toimenpiteet, jotka edistävät edellä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista, sisällytetään asetuksen (EY) N:o 1467/97 5 artiklan 1 kohdan mukaiseen vaatimusta koskevaan päätökseen. Asetuksen (EU) N:o 472/2013 10 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että jäsenvaltio vapautetaan velvollisuudesta toimittaa asetuksen (EY) N:o 1467/97 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kertomukset. Asetuksen (EU) N:o 472/2013 10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetään puolestaan, että seuranta toteutetaan kyseisen asetuksen 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja että jäsenvaltio vapautetaan asetuksen (EY) N:o 1467/97 10 artiklan 1 kohdan ja 10 a artiklan mukaisesta seurannasta sekä mainitun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisen päätöksen perustana olevasta seurannasta.

(10) Taloudellisen toiminnan Kreikassa ennustetaan tällä hetkellä olevan paljon heikompaa kuin mitä odotettiin silloin, kun neuvoston päätöksen 2011/734/EU viimeisin muutos hyväksyttiin joulukuussa 2012. Sekä reaalisen että nimellisen BKT:n odotetaan olevan toimintapolitiikkaan liittyvän epävarmuuden, uudistusten toteuttamatta jättämisen, valtion tulojen vajauksen, pankkien sulkemisen ja pääomaliikkeiden rajoitusten käyttöönoton seurauksena paljon alhaisemmalla tasolla vuosina 2015 ja 2016 kuin mitä komission kevään 2015 talousennusteessa odotettiin. Komissio tarkisti BKT:n kasvua koskevaa ennustettaan elokuussa 2015, koska tarkistettua ennustetta tarvittiin EVM-ohjelmaa varten laadittavasta yhteisymmärryspöytäkirjasta käytävien neuvottelujen perustaksi. Tämän tarkistetun ennusteen mukaan reaalinen BKT supistuu 2,3 prosenttia vuonna 2015 ja 1,3 prosenttia vuonna 2016 (kun vielä kevään 2015 talousennusteessa ennustetaan positiivista 0,5 prosentin kasvua vuodeksi 2015 ja positiivista 2,9 prosentin kasvua vuodeksi 2016), minkä jälkeen se kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2017 ja 3,1 prosenttia vuonna 2018. Tämä talousnäkymien tuntuva heikkeneminen vuosina 2015 ja 2016 johtaa vastaavaan julkisen talouden näkymien heikkenemiseen, jos politiikka pysyy muuttumattomana.

(11) Kreikan arvioidaan supistaneen rakenteellista alijäämäänsä 16 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen eli 15,2 prosentin alijäämästä vuonna 2009 arvioituun 1 prosentin ylijäämään vuonna 2014 varmistaen näin, että sen rakenteellinen alijäämä on vuosina 2009–2014 supistunut huomattavasti enemmän kuin neuvoston suosituksessa kyseisen ajanjakson osalta edellytetty vähintään 10 prosenttiyksikön supistus. Julkisen talouden alijäämä vuonna 2014 oli 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen eli selvästi alle neuvoston päätöksessä julkisen talouden vuoden 2014 (EKT 2010:een perustuvalle) alijäämälle asetetun 4,5 prosentin enimmäisprosenttiosuuden. Perusjäämää koskeva tulos, joka oli 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, oli kuitenkin odotettua huomattavasti heikompi ja jäi tavoitteeksi asetetusta 1,5 prosentista suhteessa BKT:hen, mihin vaikuttivat yhdessä useat tekijät, kuten suhdanteen kääntyminen ja tästä julkisen talouden tuloihin aiheutunut negatiivinen vaikutus, finanssipolitiikan keventäminen ja talouteen liittyvän epävarmuuden lisääntyminen. Makrotalouden olosuhteiden heikkeneminen ja tilapäisten finanssipoliittisten toimenpiteiden päättyminen vuonna 2015 ovat kuitenkin yhdessä aiheuttaneet sen, että päätökseen 2011/734/EU joulukuussa 2012 tehdyn viimeisimmän muutoksen mukaisen vuodeksi 2015 asetetun perusjäämätavoitteen, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, saavuttaminen on käynyt mahdottomaksi. Julkisen talouden tavoitteita on sen vuoksi tarkistettu makrotalouden olosuhteiden ja tämänhetkisen finanssipoliittisen tilanteen perusteella huomattavasti alaspäin, jotta voitaisiin välttää finanssipolitiikan liika kiristyminen lyhyellä aikavälillä.

(12) Kreikka noudattaa tämän vuoksi uutta julkisen talouden sopeutusuraa, jonka lähtökohtana on, että perusylijäämätavoite on – 0,25 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015, 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016, 1,75 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017 ja 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2018 ja sen jälkeen. Julkisen talouden tavoitteiden kehitysura vastaa Kreikan talouden odotettua kasvuvauhtia maan elpyessä sen toistaiseksi syvimmästä taantumasta. Tarkistettu sopeutusura merkitsee, että julkisen talouden alijäämä laskee alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2017.

([1]) EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1.
([2]) Ks. tämän virallisen lehden sivu 27.
([3]) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6.

(13) Komission yksiköiden tekemän, nimellisen BKT:n kasvua koskevan tarkistetun ennusteen mukaan julkisen talouden rahoitusaseman alijäämän ennakoidaan olevan 7 631 miljoonaa euroa (4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen) vuonna 2015, 6 166 miljoonaa euroa (3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen) vuonna 2016, 4 089 miljoonaa euroa (2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen) vuonna 2017 ja 753 miljoonaa euroa (0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen) vuonna 2018.

(14) Vuoden 2016 talousarvio, joka on tarkoitus hyväksyä Kreikan parlamentissa, on osa vuodet 2016–2019 kattavaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittista strategiaa, jonka tavoitteena on vakauttaa julkista taloutta mittavasti ja etupainotteisesti siten, että samalla saadaan yli 6 900 miljoonan euron säästöt, jotka ovat lähes 4 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(15) ERVV-ohjelman lopullisen tarkastelun tekemättä jättäminen, velan takaisinmaksujen laiminlyönti, ERVV-ohjelman päättyminen sekä pääomaliikkeiden rajoitusten käyttöönotto ovat muuttaneet olosuhteita niin, että velanhoitokyky on heikentynyt edelleen voimakkaasti. Nykytilanne johtuu heikommista kasvuennusteista, perusylijäämätavoitteiden ja yksityistämisestä saatavien tulojen tarkistamisesta alaspäin, pääomaliikkeiden rajoituksista johtuvasta pankkisektorin rahoitustarpeiden merkittävästä kasvusta, valtion likviditeettivajeesta johtuvasta hoidettavien maksurästien lisääntymisestä sekä euron heikentymisestä suhteessa erityisnosto-oikeuteen (SDR). Julkisen velan odotetaan näiden tekijöiden vuoksi olevan perusskenaariossa 198,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016, minkä jälkeen julkisen velan BKT-suhde supistuu 169,3 prosenttiin vuonna 2020, 154,5 prosenttiin vuonna 2022 ja 115,9 prosenttiin vuonna 2030.

(16) Kun tämä kehitys otetaan huomioon, liiallisen alijäämän korjaamiseen johtava sopeutusura on saatettava ajan tasalle. Kreikan antama sitoumus koskee julkisen talouden vakauttamistoimien lisäksi toimenpiteitä, joita tarvitaan lisäämään kasvumyönteisyyttä ja minimoimaan mahdolliset kielteiset yhteiskunnalliset vaikutukset.

(17) Kaikki neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2016/544 edellytetyt toimenpiteet ovat välttämättömiä julkisen talouden sopeuttamiseksi vaaditulla tavalla. Joillakin toimenpiteillä on suora vaikutus Kreikan julkisen talouden tilanteeseen, kun taas toiset ovat rakenteellisia toimenpiteitä, jotka parantavat julkisen talouden ohjausjärjestelmää ja tervehdyttävät julkisen talouden tilannetta keskipitkällä aikavälillä.

(18) Edellä esitetyn perusteella on tarpeen tarkistaa aikaisempia vuotuisia julkisen talouden tavoitteita sekä toimenpiteitä, joilla niiden saavuttamista edistetään. Uudet vuotuiset julkisen talouden tavoitteet ja niiden saavuttamista edistävät toimenpiteet sisältyvät neuvoston täytäntöönpanopäätökseen (EU) 2016/544,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Kreikan on lopetettava nykyinen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanne mahdollisimman pian ja viimeistään vuonna 2017.

2. Liiallisen alijäämän korjaamiseen johtavalla sopeutusuralla on pyrittävä saavuttamaan neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2016/544 säädetyt julkisen talouden vuotuiset alijäämätavoitteet, ja sen on perustuttava perusylijäämätavoitteeseen, joka on – 0,25 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015, 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2016, 1,75 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2017 ja 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2018 ja sen jälkeen. Julkisen talouden tavoitteiden kehitysura vastaa Kreikan talouden odotettua kasvuvauhtia maan elpyessä sen toistaiseksi syvimmästä taantumasta. Tarkistettu sopeutusura merkitsee, että julkisen talouden alijäämä supistuu alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2017.

3. Kreikan on hyväksyttävä ja pantava kokonaisuudessaan täytäntöön kaikki neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2016/544 hyväksyttyyn talous- ja rahoitussopeutusohjelmaan sisältyvät finanssipoliittiset, taloudelliset ja rakennesopeutustoimet.

4. Kreikan on oltava valmis hyväksymään uusia toimenpiteitä, jos julkisen talouden suunnitelmiin liittyvät riskit toteutuvat. Julkisen talouden vakauttamistoimenpiteillä on varmistettava julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman paraneminen pysyvällä ja kasvua edistävällä tavalla.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 15 päivänä helmikuuta 2016.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M.H.P. VAN DAM